

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., pocztą 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ulica Wałowa 1. 29.

Przenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik przenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inserty (obliczają się po 7 t kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamacye otwarto wolne są od opłaty pocztowej.

Zaproszenie do przedpłaty.

Przedpłata na GAZETĘ LWOWSKĄ wynosi:

Całorocznie w miejscu: 12 zł.; pocztą: 16 zł.; półrocznie (tylko od 1go stycznia, od 1go lipca) w miejscu 6 zł., pocztą: 8 zł.; ćwierćrocznie (tylko od 1. stycznia, 1. kwietnia, 1. lipca, 1go października) w miejscu 3 zł.; pocztą 4 zł.; miesięcznie (od 1go) w miejscu 1 zł.; pocztą: 1 zł. 35 ct.

Celem wczesnego ustalenia stopy nakładowej, upraszamy o rychłe nadysłanie przedpłaty.

Zapraszając do przedpłaty, pozwalamy sobie zwrócić uwagę szanownych czytelników na dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*:

Przewodnik naukowy i literacki.

Pismo to poświęcone sprawom nauki, literatury i sztuki zamieściło w tegorocznych 12 swych zeszytach prace następujących pisarzy: Bielowski August, Dzieduszycki Maurycy, Dr. Liske Xawery, Dr. Łepkowski Józef, Dr. Małecki Antoni, Siemieński Lucyan, i t. d.

Całoroczni i półroczni abonenci *Gazety Lwowskiej* otrzymują pismo to jako bezpłatny dodatek, ćwierćroczni za dopłatą 75 ct.; miesięczni za dopłatą 30 ct.

Sam „Przewodnik“ kosztuje rocznie 4 zł., miesięcznie 50 ct.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Jego c. i k. Apostolska Mość raczył najwyższym postanowieniem z 18. grudnia b. r. zezwolić najłaskawiej, ażeby radcy lwowskiego wyższego sądu krajowego Franciszkowi Jägermannowi wyrażone zostało z powodu przeniesienia go na własną prośbę w stan stałego spoczynku najwyższe zadowolenie z jego wieloletnich, wiernych i pożytecznych usług.

Dodatek na azio

do opłat za jazdę i frachty na austriackich kolejach żelaznych.

Od 1. stycznia 1874 dodatek na azio pobierany będzie w zakładach kolejowych do tego uprawnionych i z prawa swojego korzystających w wysokości 7 1/2% a na galicji kolei Karola Ludwika w wysokości 5 0/0. Istniejące na korzyść publiczności wyjątki od opłaty dodatku na azio, pozostają niezmiennione.

Dnia 2. stycznia 1874 o 10. godzinie rano odbędą się w obecności komisji Rady państwa dla kontroli długów państwa w przeznaczonych do losowań sali zabudowania bankowego (Singerstrasse) następujące losowania:

27 losowanie kwitów renty kolei żelaznej Medjolan — Como;
20 losowanie 5% pożyczki towarzystwa kolei żelaznej Wiedeń-Gloggnitz z r. 1845 i 13 losowanie pożyczki tej samej nazwy z r. 1849;
39 losowanie seryi pożyczki loteryjnej z 4. marca 1854.

Z c. k. Dyrekcyi długu państwa.

Dnia 24. grudnia 1873 wyszedł i rozzesłany został w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu zeszyt LXII dziennika ustaw państwa tymczasowo tylko w niemieckim wydaniu.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 163. Rozporządzenie ministra spraw we-

wnętrznych z 13 grudnia b. r. o wyznaczeniu gremialnego komisarza do gremialnych zgromadzeń aptekarzy.

Nr. 164. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z 19. grudnia b. r. o zmianie austriackiej taryfy lekarstw.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 27. grudnia.

Tylko dwa sejmy krajowe, salzburski i istryjski, zakończyły przed świętami swoje obrady zupełnie i zostały zamknięte. Wszystkie inne sejmy ob adawać będą dalej po świętach a niektóre z nich załatwiły dopiero mniejszą część prac swoich. Tylko sejm galicyjski i bukowiński odbędą posiedzenia przed Nowym Rokiem, inne zgromadzą się dopiero w styczniu. W sejmie vorarlbergskim przed samem odroczeniem posiedzeń wniesiono interpelację i wniosek naglący w sprawie wyborów bezpośrednich. Powtarzamy, cośmy niedawno na tem samem miejscu powiedzieli, że protesty przeciw ustawie o bezpośrednich wyborach, stojące obecnie na porządku dziennym w dwóch sejmach, tracą nawet znaczenie poważnej demonstracyi konstytucyjnej wobec faktu, że reprezentacya największego kraju koronnego zaraz przy pierwszym czytaniu odrzuciła zastrzeżenie przeciw dokonanej reformie wyborczej.

Znakomity węgierski finansista W. Weninger, który niedawno nie przyjął ofiarowanej mu teki skarbu, ogłosił w dzienniku *Pester Lloyd* szereg artykułów o ekonomicznych stosunkach kraju. Nie wszystkie pomysły wskazane w tych artykułach są wykonalne, ale całość stanowi niezawodnie znakomity obraz położenia finansowego Węgier i podaje niejedną zbawienną radę. Najważniejszy jest artykuł o armii, w którym autor wykazuje, że utrzymanie honwedów w dzisiejszym stanie nietylko nie odpowiada warunkom jednolicie dla całego państwa uor-

ganizowanej siły zbrojnej lecz nadto stanowi główne źródło obecnego niedoboru w budżecie węgierskim. A wiadomo przecież, że w chwili rozpoczęcia reorganizacyi armii, Węgrzy pomimo wymownych przedstawień nie chcieli odstąpić od swoich wymagań i tem narazili się na dzisiejsze klęski. Bardzo trafne i zdrowe uwagi zawierają artykuły tegoż autora o kwestyi bankowej i sprawie kolei wschodniej. Co do pierwszej kwestyi autor wolny od przeceniania sił swojego kraju, uważa ustanowienie odrębnego banku węgierskiego za rzecz wprost niemożliwą i nieodpowiednią dla dobra Węgier. Sprawa kolei wschodniej bardzo niepokoi autora, bo już dzisiejszy jej rozgłos wyrządził kredytowi węgierskiemu straty daleko większe od owych, jakie ponieśli akcyonariusze. Przytoczyliśmy treść tych artykułów jako dowody pocieszający dowód, że w Węgrzech zapanowała teraz zdrowa refleksya, której wynikiem będzie zwrot zbawienny w gospodarstwie państwa.

W Berlinie kilka dni powtarzano pogłoski o niebezpiecznym zwróceniu w słabości cesarza Wilhelma a gdy w końcu rozbiegła się wieść, że cesarz Wilhelm umarł, tłumy ludności pospieszyły przed pałac królewski i dopiero wtedy powróciły do miasta, gdy cesarz pokazał się w oknie pałacu. Wzburzenie umysłów wywołane fałszywymi alarmami było nader silne i dowiodło, że sędziwy monarcha posiada ogromną sympatyę u ludności.

Zaraz po wojnie francuzko-niemieckiej przypuszczano, że jednym z następstw zwycięstw niemieckich będzie odjęcie językowi francuzkiemu roli, jaką dotąd w korespondencyach dyplomatycznych całego świata odgrywał. Przypuszczenie to ziszcza się powoli. Paryżki *Figaro* donosił, że ks. Gorczakow odpowiedział na depezę niemiecką w języku rosyjskim a na doniesienie to połączone z uwagami niekorzystnymi dla języków nieużywanych dotąd w korespondencyach dyplomatycznych, wystąpił berliński dziennik półurzędowy z bardzo energiczną odprawą. „Rząd

Pan starościc Kazimierski.

II.

Wyobraźmy sobie młodzieńca z nadzwyczaj burzliwym charakterem, z kipiącą w duszy namiętnością, z dumą wyniosłą, z poczuciem swego wysokiego rodu i stanowiska, z boleścią w rozkochanem sercu i z gorącym zamiłowaniem swobody; — wyobraźmy go sobie w ciemnej celi starej węgierskiej twierdzy, zdanego na łaskę komendanta i oficerów załogi, rzuconego na pastwę bezzębego gniewu, upokorzenia i ciężkiej, zabijającej nudy, a będziemy mieli obraz pana starościca Kazimierskiego.

Z pamiętnika jego, pisanego w więzieniu wieje rozpacz prawdziwa. Do opłakanego położenia dodajmy tysiączne drobne przykrości, dodajmy p. komendanta Schmidta, starego Niemca, który go pedanteriją swą nękał, panią porucznikową hrabinę de Regas, przekwitłą Włoszkę, która go afektami swemi ściagała, niezdolnego dozorcę Ziegla, który go wyzykiwał, a zrozumiejący całą mekę tego młodego orła, bijącego zuchwałą myślą po kamiennych ścianach swej klatki. Gdy ojciec na wszystkie prośby pozostał nieczułym, udawał się p. starościc do swego stryja, błagając o pośrednictwo.

— *Monsieur très cher et très honoré oncle!* — pisze w jednym z swych listów Atramentem pomieszanym ze łzami piszę terazniejszą suplikę. Żebraw na rany ukrzyżowanego Boga ulitowania nademną, Jasnio oświecony stryju i dobrodziejmo mój!... Racz przychylić się za mną do tego, od którego to zależy; nie o wolność tu upraszam, ale o lżejszą śmierć, miej ulitowanie, jeśli nie nad ciałem to przynajmniej nad duszą, aby nie przyszła na jaki straszliwy koniec!...

Rozpaczelive prośby biednego starościca osiągnęły po części przynajmniej skutek.

Przeniesiono go z Mohacza do Budy, gdzie jakkolwiek nie przestał być więźniem, miał wszakże więcej swobody i traktowany był grzeczniej daleko i łagodniej. Nie cieszył się p. starościc długo tą pomyslną zmianą, gdyż otrzymał wiadomość, że Anna Wyleżyńska, którą tak namiętnie ukochał, na zawsze zamknęła się w murach klasztornych. Wieść ta musiała straszliwie sprawić wrażenie na namiętnym młodzieńcu, bo nabawiła go długiej i bardzo niebezpiecznej choroby.

Tymczasem umarł ojciec jego, p. miecznik koronny. Srogi to musiał być starzec, pełen nieubłaganej surowości w gniewie i wymierzony raz karze, bo i w testamentie swym jeszcze nie przebaczył zupełnie synowi

— Z żalem i wstydem wyznać mi przychodzi — pisze w testamentie swym p. miecznik — że mając *legitime* sukcesora, dla hultajskich postępów powinienem go wydziedziczyć, z powinności jednak chrześcijańskiej daruję mu wszystkie winy.*

Postanowił ostatnią wolą swoją miecznik, aby syn przez dwa lata jeszcze pokutował, poczem stryj jego Franciszek ma go uwolnić pod warunkiem, aby zrzekł się tego, jak się wyraża miecznik „bezcennego małżeństwa“ z Anną Wyleżyńską. Warunek ten nie potrzebował być spełniony; przeciwnie upadał sam, nie mając podstawy. Okazało się bowiem, że p. starościc z Anną wcale ślubu potajemnie nie zawarł, i że utrzymywał to tylko dla tego, aby honor swej kochanki ocalić, a ojca do zgody na związek niejako zniewolić.

Mimo to stryj i opiekun starościca, ks. Franciszek Lubomirski, nie spieszył się wcale z uwolnieniem go z więzienia. Przyszedszy do zdrowia starościc znalazł się w twierdzy Budzińskiej, znalazł się znowu samotnym więźniem, niepewnym wcale, kiedy otworzą się przed nim wrzeczadze forteczne. Ale to ociąganie się stryja, to przedłużenie niewoli spowodowało właśnie dziwnie szczęśliwy i

* Ohomętowski, Przygody M. Lubomirskiego.

dziwnie romantyczny wypadek, który w życiu starościca odegrał wysoką rolę.

Jest to jakby kartka z powieści.

Komendantem Budy był hrabia Hadik, feldmarszałek wojsk cesarskich. Był to ten sam Hadik, który okrył się taką sławą w wojnie siedmioletniej, ten sam waleczny Węgier, co w drugim roku tej wojny, w sam dzień imienin cesarzowej Maryi Teresy, w trzy tysiące huzarów wpadł do Berlina, a mając całą stolicę nieprzyjacielską na łasce lub niełasce, kazał miastu wypłacić tylko po sto talarów każdemu huzarowi, i wziął z sobą tylko dwa tuziny rękawiczek berlińskich na upominek dla swej cesarzowej

Hadik uprzejmie i po rycersku obchodził się z p. starościcem i wiele mu dał swobody. Niebawem też po całej Budzie rozbiegły się tysiączne wieści o młodym polskim więźniu, a jedna dziwniejsza była od drugiej. Postać młodego księcia, okryta tajemnicą, nabrała uroku, rozpowiadano naj cudowniejsze bajki o jego olbrzymim majątku, o przesłizanej jego urodzie, o straszliwych przygodach, o piętnastu krwawych pojedynkach i o tragicznej jego miłości. Fantastyczna ta sława rosła tem bardziej, że nikt nie widział dotąd starościca, który ledwie co opuścił łożo po bardzo ciężkiej chorobie.

Było to w Lipcu, kiedy pan starościc korzystając z pozwolenia hr. Hadika, przechadzał się po ogrodzie położonym tuż przy zamku a należącym do komendanta. Młody więzień przechadzał się w zadumie wśród cienistych alei. Na twarzy jego bladej od przebytej słabości malowały się smutek i tęsknota. W ogrodzie było pusto, nikogo w nim nie zastał więzień, prócz żołnierza, który jako straż był mu dodany.

Nagle podnosi oczy w górę i staje jak wryty na miejscu. Zadrżał cały od głębokiego wzruszenia i przetarł oczy, jakby w mniemaniu, że to co spostrzegł, nie rzeczywistością było, ale sennem widziadłem...

O kilka kroków przed sobą ujrzął dziewczę pełną uroku młodości i piękności

zarazem, która pomieszana widokiem więźnia, jakby pod wpływem zakłopotania i lekkiego przestrawu ani naprzód postąpić ani oddalić się nie była w stanie...

Ale co stokroć dziwniejsza, ta wdzięczna postać dziewczica — to był żywy, wierny obraz nieszczęśliwej Anny Wyleżyńskiej... Te same jasne sploty włosów, tylko że z modną elegancją pudrem ośnieżone, te same rysy nadobnej twarzy, te same piękne oczy niebieskie, co tak silnie oczarować umiały starościca przed kilku laty... Gdyby nie myśl, że tyle mil dzieli go od Polski, i od tych murów klasztornych, w których Anna odpokutować miała zyciem całem chwilę szczęśliwego szafu — starościc byłby uwierzył, że widzi przed sobą dawną kochankę...

Tem uroczem zjawiskiem, co tak miłe przerwało samotność więźnia, tą piękną nieznaną, co stanęła wspomnieniem pierwszej nieszczęśliwej miłości przed okiem księcia — była córka komendanta, hrabianka Anna Hadikówna...

Pan starościc nie długo był w pomieszczeniu. Odezwał się w nim bohater paryskich salonów, kawaler wytwornego wychowania i żołnierz, co nie zwykł tracić odwagi ani pod ogniem dział ani pod ogniem choćby najpiękniejszych niebieskich oczu... Rozpoczął się rozmowa, następują zwierzchnia nieszczęść, za nimi idą prośby o współczucie; *adorable et charmante comtesse* słucha ich łaskawie i z zajęciem czulego serca — krótko mówiąc odbywa się krótki prolog długiego romansu...

Po pierwszej przypadkowej schadzce w ogrodzie następują inne mniej przypadkowe, sypią się dalej wdzięczne liściki, panna zajmuje się pięknym i nieszczęśliwym polskim księciem, zwierza się matce, z matką razem zdobywa ojca, i tak z naszego więźnia robi się nagle otwarty konkurent o rękę nadobnej córki komendanta.

niemiecki pisze ten dziennik — chętnie przyjmuje korespondencje obcych mocarstw pisane w ich językach krajowych. Rząd angielski i amerykański piszą do nas od dłuższego czasu po angielsku a my odpowiadamy po niemiecku. Tak samo porozumiewamy się z Włochami według upodobania włoskiego rządu w języku niemieckim i włoskim. Gdyby rząd hiszpański wysłał do nas depeszę pisaną w jego języku krajowym, pewnie byśmy ją zrozumieli i odpowiedzialibyśmy na nią w języku niemieckim. Francya używa własnego języka, więc naturalnie i my odpowiadamy jej w naszym języku. Co do Rosyi miara francuzkiego wykształcenia szkolnego usprawiedliwia przypuszczenie, że nota po rosyjsku napisana sprawić mogła w Berlinie zakłopotanie. Język sześćdziesięciu milionów naszych najbliższych sąsiadów jest w Berlinie dostatecznie znany, ażebyśmy się obejść mogli bez uczonych tłumaczy. Studium rosyjskiego języka jest od dawna rozpowszechnione w stanie handlowym a w kołach naukowych i belletrystycznych wzrasta ciągle.

W chwili gdy francuzkie Zgromadzenie narodowe urządziło wymowną manifestację pokojową odrzucając wnioski mające na celu przecięcie budżetu na rzecz siły zbrojnej, niektóre dzienniki uważane za organa kół rządowych wystąpiły z niestosownym trochę komentarzem do instalacji ks. Aumale jako dowódcy korpusu w Besançon. Z komentarza tego niemieckie dziennikarstwo wysnuwa wniosek, że żądza odwetu nie osłabła we Francyi i że ks. Aumale otrzymał dowództwo w Besançon, ażeby tam zbadać mógł teren przyszłej walki jako ewentualny wódz naczelny armii francuzkiej. Że wniosek ten jest tylko po części uzasadniony, że mianowicie jego druga część jest tylko objawem przesadnej podejrzliwości, wykaże najlepiej bezstronne ocenienie samego komentarza, który przytaczamy w tym celu dosłownie. „Komenda ks. d'Aumale — piszą francuzkie dzienniki — obejmuje cztery departamenta: Doubs, Jura, Haute Marne, Haute Saone i okręg Belfortu. Terytoryum, którego bronić ma siódmy korpus armii, posiada oprócz twierdz w Besançon i Belfort nader korzystną linię obronną, opierającą się o góry i rzeki, które wielką korzyść przyniesie mogą a wreszcie o oszańcowany obóz w Langres. W przyszłości zatem nieprzyjaciel nie będzie zagrażał nam flankowym marszem ku Franche Comté i Szampanii lecz zmuszony będzie kroczyć w środek kraju, gdzie tym razem będziemy mogli wybrać sobie miejsce bitwy i walczyć wśród najpomyślniejszych warunków.“

KORESPONDENCYE.

Wiedeń, 25. grudnia.

Z Pessimizm i optymizm na przemian odbijają się w dziennikach austriackich i zagranicznych, ilekroć jest mowa o przedłożeniach wyznaniowych, jakie ukazać się mają po ponownem otwarciu Rady państwa, a jeżeli mówimy o optymizmie i pessimizmie, to mamy głównie na myśli dzienniki liberalne, albowiem prasa klerykalna, jak wiadomo, nie tęskni wcale za nowym wzbogacaniem ustawodawstwa wyznaniowego. Ostatnimi dniami dwa wręcz sobie przeciwne zdania znalazły wstęp do prasy. Jedno zamieściła *Deutsche Zeitung*, drugie *Tagespresse*. Pierwsza drwinkami i żarcikami zbyła intencje rządu w sprawach wyznaniowych i zapowiedziała przedłożenie rządowe o obowiązkowych ślubach cywilnych. Ironia tego dziennika była tak widoczną a przytem sama *Deutsche Zeitung* w ostatnim ustępie tak wyraźnie wspominała, iż jej doniesienia nie mają podstawy, że dziwić się należy wielu pismom austriackim i zagranicznym, co nie spostrzegły się i padły ofiarą mistyfikacji, powtarzając artykuł i zapewniając, że pan minister wyznał, p. Stremayer, przygotowuje projekt rządowy o obowiązkowych ślubach cywilnych; niektóre pisma nawet dodały, że artykuł *Deutsche Zeitung* pochodzi z źródeł rządowych. Świadczy to o grubej nieznajomości stosunków, jeśli kto *Deutsche Ztg.* organ stronnictwa narodo-niemieckiego mieni organem gabinetu ks. Auersperga. Od-

kład w Prusiech ukazała się ustawa o ślubach cywilnych stały się one i tutaj hasłem obozu liberalnego. Gdyby to dzienniki domagały się ślubów cywilnych bez wycieczek przeciw kościołowi i duchowieństwu — bo że można brać ślub cywilny a mimo to być bardzo dobrym katolikiem, dowodzą tak liczne małżeństwa za Rzeczypospolitej krakowskiej, gdzie na podstawie kodeksów francuzkich obowiązywały śluby cywilne nie uwłaczając w niczem sumieniu katolickiemu, ponieważ wolno było nowożeńcom po ślubie cywilnym prosić o błogosławieństwo kościelne — gdyby to, mówimy, prasa nie zrobiła z ślubów cywilnych kwestyi religijnej lub antikościelnej, lecz po prostu wykazywała, iż śluby cywilne ważne są z powodu następstw prawnych, skuteczniejszą prowadziłaby propagandę za ustawą o ślubach cywilnych, aniżeli ciągłemi wycieczkami przeciw kościołowi i księżom. Jeżeli nie przekonanie i przeświadczenie to rozum i taktyka wskazują dziennikom taką drogę.

Wzmianka nasza o *Tagespresie* dotyczy doniesienia o zamiarze pp. Koppa i Giskry wypracowania samodzielnych projektów wyznaniowych. Gdy więc jedni oczekują ustaw o ślubach cywilnych i o gminie starokatolickiej, drudzy nie dowierzają rządowi i chcą sami objąć rolę ustawodawców.

Nieraz już daliście ostrą odprawę pewnym dziennikom za wycieczki przeciw Galicyi, lub c. k. urzędnikom w Galicyi. Nawykły one do tonu dość rubasznego, pisząc o stosunkach galicyjskich. Lubo parę dni przed tem skakały z radości z powodu o rzuceniu wniosku ks. Czartoryskiego i chwaliły wiernokonstytucyjne usposobienie sejmu galicyjskiego, upatrują w odrzuceniu wniosku p. Koczyłowskiego o zniesieniu Rad powiatowych czyn stronnictwa antikonstytucyjnego w sejmie, a w przyjęciu rezolucyi względem zniesienia przywileju cłowego miasta Brodów ukaranie tegoż miasta za wiernokonstytucyjne uczucia jego reprezentantów! W ciągu jednej doby ten sam sejm wedle usposobienia i widzimisia dzienników jest lub nie jest wiernokonstytucyjnym! Darmo! sejm galicyjski nie może słuchać zakazów kilku dzienników wiedeńskich.

Skoro już mowa o dziennikach, warto nadmienić, w jaki sposób fabrykują się w niektórych redakcyach tutejszych wiadomości. Dziennik N. donosi, że A. zostanie ambasadorem w B. Spotykamy redaktora dziennika tego i pytamy się: „Zkąd macie tę ciekawą wiadomość?“ odbieramy odpowiedź: „Jakiś Pan naiwny; to zmyślone“ (*Das ist erfunden*).

Wychodzący w Wiedniu pod redakcyą Dr. praw i filozofii Karola Jaegera, nader uzdolnionego znawcy administracyi, tygodnik *Oesterreichische Zeitschrift für Verwaltung* zamieszcza w ostatnim numerze z d. 25. b. m. artykuł o „Administracyi autonomicznej w Galicyi.“ Artykuł ten zwraca szczególnie uwagę na coraz powszechniejsze głosy za zmianą obecnych stosunków i urzędzeń autonomicznych w Galicyi.

Wyciąg z protokołów

posiedzeń Rady Wydziału krajowego z dnia 4, 7, 11, 14, 18, 21, 24, 25 i 29 Listopada 1873.

Wydział krajowy zwrócił Wydziałowi powiatowemu Brzeskiemu zrobiony do wys. Sejmowi wniosek, względem zaprowadzenia ogólnej przymusowej asekuracyi z powodu, że prawdopodobna krótkość zbliżającej się sesyi nie pozwoli wys. Sejmowi zająć się tym przedmiotem i powtóre, że tenże wys. Sejm nie zatwierdził dawniejszych wniosków o zaprowadzenie przymusowej asekuracyi.

Wydział krajowy uchwalił przedstawić wys. Sejmowi wniosek do ustawy pozwalającej gminie Nadwórnej na pobór opłat od napojów wprowadzonych w obręb miasta.

Wydział krajowy przyjął do wiadomości uwiadomienie c. k. Namiestnictwa, że p. minister rolnictwa objawił gotowość do wyasygnowania kwoty 7000 zlr. na założenie w Galicyi średniej szkoły leśnictwa pod zastreżeniem, jeżeli założenie tej szkoły jako zakładu krajowego i jej utrzymanie zostanie zabezpieczonem w części oznaczonej z funduszu krajowego lub środkami prywatnemi i jeżeli dopełnione zostaną warunki dotyczące planu naukowego tej szkoły.

Wydział krajowy uchwalił przedstawić wys. Sejmowi wniosek do ustawy pozwalającej

gminie Bieńkówce na pobór 400% dodatków do podatków na koszt budowy szkoły ludowej.

Wydział krajowy zatwierdził uchwałę Rady miasta Lwowa, postanawiającą zaciągnąć pożyczkę w wysokości półtrzecia miliona zlr. pod warunkiem, że umowa co do warunków pod jakimi zaciągnięta będzie, Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia przedłożoną zostanie.

Wydział krajowy uchwalił przedstawić wys. Sejmowi wniosek do ustawy, pozwalającej 101 gminom na pobór wyższych dodatków gminnych.

Wydział krajowy uchwalił przedłożyć wys. Sejmowi sprawozdanie z projektem do ustawy o zezwoleniu gminie Kosowa na pobór 750% podatku konsumcyjnego od mięsa i od wina.

Wydział krajowy udzielił p. Henrykowi Strzeleckiemu subwencji w kwocie 300 zlr. na druk wykładów o gospodarstwie lasowem.

Wydział krajowy zatwierdził uchwałę Rady powiatowej Wadowickiej, dotyczącą założenia w Wadowicach kasy oszczędności za poręczeniem powiatu.

Wydział krajowy rozstrzygnął 10 rekursov w sprawach gminnych.

Wydział krajowy udał się do c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie Najwyższego zezwolenia, ażeby zamierzona przez Wydział krajowy fundacya stypendyjna ku uczczeniu dwudziestopięcioletniej rocznicy wstąpienia na tron Najjaśniejszego Pana, nosić mogła Najdostojniejszego Imię Monarchy, tudzież aby Najjaśniejszy Pan imieniem własnem i Swoich na troonie następców, najlaskawiej przyjął raczy prawo rozdawnictwa stypendyów z tej fundacyi na podstawie propozycyi Wydziału krajowego. Uzyskawszy przychylną odpowiedź w powyższym mierze, Wydział krajowy ułożył osnowę listu żelaznego dla fundacyi rzeczowej i uchwalił dokument ten wręczyć Najjaśniejszemu Panu przez osobną deputacyę złożoną z Marszałka krajowego i dwóch członków Wydziału krajowego.

Wydział krajowy przystąpił do odebrania w zarząd swój majątku, należącego do funduszów szkół ludowych i wyznaczył do załatwienia tej sprawy we Lwowie osobną komisję z grona swego, do odebrania zaś imieniem Wydziału krajowego, należących do rzeczonoego majątku nieruchomości we Lwowie i w Tarnowie zaprosił Wydział krajowy osobnych delegatów zamieszkałych na miejscu.

Mając do rozporządzenia 100 egzemplarzy napisanej przez Dra Leona Biliskiego książki p. t. „Wykład ekonomii społecznej“ rozesłał Wydział krajowy po jednym egzemplarzu wszystkim Wydziałom powiatowym, zaś po 10 egzemplarzy Senatowi uniwersyteckim we Lwowie i w Krakowie, tym ostatnim w celu rozdania książki pomiędzy stowarzyszenia akademików i ubogą uczącą się młodzież.

Stypendyum rocznych 200 zł. z funduszu krajowych, przeznaczone dla uczniów wiedeńskiego zakładu dla kształcenia weterynarzy, nadał Wydział kraj. uczniowi III. roku rzeczonoego zakładu Teofilowi Doroszyńskiemu.

Wydział krajowy uchwalił przedstawić wys. Sejmowi sprawozdanie o pożyczce krajowej z wnioskiem względem przedłużenia upoważnienia danego Wydziałowi krajowemu do udzielenia pożyczek powiatom kłeskami dotkniętym, tudzież względem zrealizowania reszty pożyczki krajowej, jeżeli cała pożyczka w sumie 5,200,000 zł. od wszelkich opłat i podatków uwolnioną zostanie

Wydział krajowy przyjął do wiadomości odezwę c. k. Prezydium Namiestnictwa, że Jego ces. i król. Apostolska Mość raczy Najwyższem postanowieniem z dnia 12. Października r. b. najlaskawiej udzielić najwyższej sankcyi uchwalonemu przez wys. Sejm projektowi do ustawy o zmianie istniejącej dla król. stoł. miasta Lwowa taryfy poboru opłaty myta drogowego i rogatkowego.

Wydział krajowy mianował Jana hr. Stadnickiego delegatem swoim przy komisyi reambulacyjnej, mającej się zająć zbadaniem linii kolejowej z Tarnowa do Leluchowa.

Wydział krajowy przyjął następującą ofertę, a mianowicie: ofertę Rafała Blocha na dzierżawę stacyi mytniczej w Miechocinie, przy drodze krajowej Dembicko-Nadbrzeziańskiej; zbiorową ofertę Leonarda Wiśniewskiego na dzierżawę 52. stacyi mytniczych przy drogach krajowych, w końcu, ofertę Kornela Pillera na wydrukowanie obligacyi i kuponów pożyczki krajowej z 1873 r.

Wydział krajowy mianował p. Kajetana Passakasa zastępcą inspektora drogi krajowej Sielecko-Zaleszczyckiej.

Wydział krajowy rozstrzygnął 4. rekursov w sprawach drogowych.

Wydział krajowy nie przyjął cesyi, mocą której p. Adolf Berliner przelał na p. Jakóba Beisera prawo dostarczania leków dla lwowskiego szpitala powszechnego.

Wydział krajowy uchwalił przedstawić wys. Sejmowi sprawozdanie o stanie funduszu szpitali św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie z wnioskiem co do podziału tych funduszów.

Wydział krajowy wyraził swoje uznanie p. D. Edwardowi Korczyńskiemu prymaryszowi przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie za naukowe drukiem ogłoszone sprawozdanie o ruchu chorych w tymże szpitalu za 1872.

Wydział krajowy nieuwzględnił rekursu Zwierzchności gminnej w Nowym-Sączu, przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego Nowosanddeckiego, w sprawie co do oddania aptekarzowi p. Wiktorowi Filiakowi liwerunku medykamentów dla tamecznego szpitala powszechnego i miejscowego szpitala gminnego na lat trzy i zarządził zarazem rozpisanie licytacji na dostawę tegoż liwerunku na lata 1874 i 1875.

Wydział krajowy nadał Dr. Władysławowi Bogdańskiemu posadę sekundaryusza, zaś Dr. Emilowi Decykiewiczowi, i Dr. Józefowi Mehrerowi posady płatnych praktykantów lekarskich przy lwowskim szpitalu powszechnym.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Austria - Węgry. Sejm węgierski uchwalił na posiedzeniu z dnia 21. b. m. cały budżet 191 głosami przeciw 82. Głosowanie poprzedziła rozprawa, w której opozycja silnie uderzała na gabinet Szlavego. Mowcy z lewicy uważali ustąpienie ministerstwa jako nieuniknioną konieczność i nazywali rząd źródłem ustaw kraj niszczących. Ghyczy oświadczył w imieniu swojego stronnictwa, że będzie głosował za budżetem ze względu na niebezpieczeństwa mogące wyniknąć z upadku gabinetu w tej chwili. I ten mowca zarzucał rządowi niezdolność, odmawiał mu zaufania i wprowadzał jego istnienie w związek z obradami komisji, która ma ułożyć projekt zupełnego przekształcenia gospodarstwa państwowego. Elaborat tej komisji będzie dla gabinetu ultimatum. Jeżeli gabinet nie zgodzi się na wnioski elaboratu, powinien zaraz ustąpić, jeżeli zaś przyjmie takowe, to dopiero wtedy izba rozstrzygnie, czy ministrowie posiadają jej zaufanie. Wśród oklasków prawicy protestował Szlavy przeciw takim warunkom i wzywał Ghyczego ażeby raczej odmówił budżetu a nie stawił tak upokarzającego ultimatum. Szlavy spodziewa się, że przy pomocy komisji już w tym roku budżet osiągnie równowagę. Thot z prawicy bronił energicznie rząd i zarzucał lewicy, że gotuje węgierskiemu parlamentaryzmowi okropną klęskę. Szlavy przedłożył w końcu projekt arondacyi municypiów.

Najjaśniejszy Pan mianował króla saskiego Albrechta szefem pułku dragonów Nr. 3. a księcia saskiego Jerzego szefem pułku piechoty Nr. 11.

Ministrowi spraw zagranicznych hr. Juliuszowi Andrassy pozwolił Najjaśniejszy Pan przyjąć i nosić włoski order Annunacyi i wielki krzyż badeńskiego orderu wierności.

Węgierski dziennik urzędowy zawiera następujące najwyższe pisma odręczne: Kochany Kerka polyi! Uwalniając Cię w łasce na Twoją prośbę z posady węgierskiego ministra skarbu, nadaję Ci w uznaniu Twojej niezłomowanej gorliwości i Twoich znakomych usług położonych w zawodzie publicznym od wielu lat na różnych stanowiskach w interesie korony i kraju w ogólności a w szczególności co do zaprowadzenia instytucyi honwedów i co do zarówno ważnych jak zawikłanych spraw prowincjalizacyi Pogranicza wojskowego, wielki krzyż Mojego orderu Leopolda a zarazem godność tajnego radcy z uwolnieniem od tax.

Kochany Szlavy! Na Twoje przedstawienie poruczam Ci kierownictwo węgierskiego ministerstwa skarbu z pozostawieniem na posadzie ministra-prezydenta.

Kochany Tis za! Uwalniając Cię w łasce na Twoją prośbę z posady węgierskiego ministra dla robót publicznych i zakładów komunikacyjnych, nadaję Ci w uznaniu Twoich wiernych usług położonych z niezłomowaną gorliwością wielki krzyż Mojego orderu Leopolda a zarazem godność tajnego radcy z uwolnieniem od tax.

Kochany hr. Zichy! Na przedstawienie Mojego węgierskiego ministra-prezydenta poruczam Ci kierownictwo węgierskiego ministerstwa dla robót publicznych i zakładów komunikacyjnych z pozostawieniem dzisiejszej Twojej teki.

Wszystkie te pisma odręczne podpisał Najjaśniejszy Pan w Gödöllő d. 19. b. m.

Dnia 24. b. m. Najjaśniejsza Pani obchodziła 36 rocznicę Swoich urodzin. Izba wyższa sejmu węgierskiego upoważniła swego prezydenta Jerzego Majlatha do złożenia życzeń Najjaśniejszej Pani.

Ministerstwo skarbu ogłasza w *Wiener-Zeitung*, że począwszy od 2. stycznia 1874 r. aż do dalszego zarządzenia, c. k. kasa dłu-

gów państwa wypłacać będzie płatne od 1. stycznia 1874 w srebrze Kupony i kwity obligacji jednolitego długu państwa na żądanie strona także w notach według urzędownie notowanego kursu srebra w dniu poprzedzającym wypłatę. Jeżeli strona nie zażąda wypłaty w notach, kupony i kwity będą wypłacane jak dotąd w srebrze.

— W sprawie węgierskiej kolei wschodniej udał się węg. minister-prezydent dnia 23. b. m. do Wiednia w towarzystwie p. p. Kerkapolyi, Szilagyi i Pulszky.

Niemcy. W Strassburgu zawiązał się komitet wyb. złożony z Niemców osiadłych w tem mieście i wydał następującą odezwę w sprawie wyborów do parlamentu niemieckiego: Obywatele! Zbliżające się wybory do parlamentu są szczególnie ważne dla Alzacy i Lotaryngii, których zastępcy po raz pierwszy wezmą udział w obradach parlamentarnych. Od stanowiska, jakie ci zastępcy zajmą w parlamencie zawisło w znacznej części, czy stosunki kraju mają się zdrowo rozwijać, czy życzenia kraju mają być z zaufaniem spełnione wreszcie czy 15 deputowanych alzacko-lotaryngskich wywrze na obrady wpływ znacznie przewyższający stosunek ich liczby. Stanie się to w takim razie, jeżeli reprezentanci Alzacy i Lotaryngii staną otwarcie i uczciwie po stronie państwa niemieckiego, uznają bez zastrzeżeń fakt politycznej łączności Alzacy i Lotaryngii z cesarstwem niemieckim, wreszcie jeżeli nie połączą się z żadną nieprzyjawną państwu frakcją parlamentu. Ażeby osiągnąć ten cel pożądanym i zapewnić w Strassburgu wybory przychylnie dla państwa potrzeba sprowadzić porozumienie między wyborcami, którzy podzielają te zapatrywania. Najstosowniejszym do tego celu środkiem jest stowarzyszenie wyborcze, które się już utworzyło. Wzywamy was obywatele, ażebyście przyłączyli się do stowarzyszenia i okazali to przez wpisywanie nazwisk do listy członków. Ogólne zgromadzenie stowarzyszenia wyborczego odbędzie się w krótko.

Statuta tego stowarzyszenia orzekają, że każdy uprawniony do wyboru może być członkiem, jeżeli przyzna się do zadania i zasad stowarzyszenia a nadto zobowiązuje się płacić trzy miesiące po 1 zhr. „Niestety—dodaje jeden korespondent niemiecki—panujące obecnie stosunki nie obudzają w nas nadziei, ażeby zabiegi tego stronnictwa uwieńczone zostały zwycięstwem. Partya umiarkowanych krajowców, na której pomoc liczono, występuje od pewnego czasu w sposób wykluczający porozumienie. Uważa ona aneksję Alzacy za niesprawiedliwą a ponieważ fakt tego na razie cofnąć nie może więc jako swoje hasło stawia: ocalenie alzackiej indywidualności i wolności.“

— *Beichsaeiger* zapewnia, że stan zdrowia cesarza Wilhelma nie wzbudza żadnej obawy. Słabość miała przebieg całkiem normalny. Cesarz wstał już z łóżka. Ten sam dziennik ogłasza ustawę o rozszerzeniu kompetencji państwa na całe cywilne prawo, rozporządzenie o wyborach w Alzacy i Lotaryngii, i obwieszczenie o wolnym przejeździe na kolejach żelaznych wyjednanym dla deputowanych parlamentu niemieckiego.

— Cesarz Wilhelm pozwolił, ażeby pruskiemu parlamentowi przedłożoną została ordynacja prowincjonalna.

Francya. Dzisiejszy rząd franc. okazał kilka razy swoją niechęć dla powszechnego głosowania i odtąd przypisują mu najrozmaitsze plany i zamiary mające na celu ściśnięcie prawa wyborczego. W ostatnich czasach zamożni członkowie Zgromadzenia narodowego utworzyli wrzeczono ligę dla wniosku, ażeby z uwagi, że w dzisiejszym położeniu finansowem Francji członkowie Zgromadzenia narodowego pierwsi powinni dać przykład abnegacji, zmiesione zostały dyety poselskie. Właściwym celem tego środka jest wykluczenie ubogich ludzi z Zgromadzenia narodowego. Jeden z korespondentów paryskich zapewnia, że zamiar ten nie powiedzie się, gdyż nawet zamożniejsi członkowie Zgromadzenia nie zechcą zrzec się dyet wynoszących dziennie 25 franków.

— Książę d'Aumale uczestniczył w przeszły czwartek w bankiecie dorocznym korporacji „Société d'émulation du Doubs“. Na wzniesiony na jego zdrowie toast odpowiedział w następujący sposób:

Panowie! Dziękuję prezydentowi naszemu i wam za dobre przyjęcie, dziękuję wam, że z taką serdecznością zaprosiliście mnie na tę ucztę. Jestem wam za to tem więcej obowiązany, że miałem nieszczerze zostawać z panami w sporze, co do miejsca, na którym leżała Alesia. Jakkolwiek bądź nie okazaliście mi gniewu i dobrzeście uczynili, nigdy bowiem nie myślałem wydzierać kwiatu wojennego wieńca tej walecznej prowincji, której mężką i patryotyczną odwagę dziś więcej niż kiedykolwiek przychodzi mi

podziwiać. Nie ma już obecnie powodu do zazdrości między Ednami a Sekwanami; zapomniano już o niej podobnie jak o owej krwawej wojnie między obydwojma burgundzkiemi krajami, o której kiedyś mówić będziemy, a która skończyła się przed dwustu laty, aby się już nie rozpocząć na nowo. Nic, da Bóg, nie nie zdoła rozzerwać związku, łączącego Franche Comte z Francją, której dziećmi i sługami wszyscy jesteśmy.“

— Komisya trzydziestu obradowała 22. b. m. długo nad ustawą wyborczą, ale nie powzięła żadnej uchwały. Kerdel proponował, ażeby radcy gminni wybrani w powszechnym głosowaniu wybierali wspólnie z opodatkowanymi obywatelami wyborców drugiego stopnia a ci znowu deputowanych. Meaux nie zgadza się na urzędowe kandydatury ale żąda, ażeby ustawą ustanowione zostały komitety dla kierowania wyborów. Do komitetów mają należeć: członkowie izb handlowych, adwokaci, notaryusze, prokuratorowie, urzędnicy gminni, najwyższe opodatkowani i t. d. Lefebvre-Pontalis żąda podwójnego głosowania a Pradié zgadza się na komitety, któreby układały listy kandydatów.

— Posiedzenie zgromadzenia narodowego z 22. b. m. nie miało ciekawego porządku dziennego i odbyło się spokojnie. Na posiedzenie to przybył minister skarbu Magne, którego powierzchowność nosiła widoczne ślady niedawnej słabości. Magne bierał głos w obronie posad poborców, które izba wykreślić chciała z budżetu. Izba zgodziła się na zdanie ministra i zatrzymała w budżecie na ten cel 45.000 franków. Przy końcu posiedzenia wniósł Fourcaud znaną interpelację w sprawie układów Rouhera z rządem o likwidację cesarskiej listy cywilnej.

— Alzackie stowarzyszenie *Association du Boulevard Magenta* rozdawało w dzień Bożego Narodzenia podarki świąteczne emigrantom z Alzacy i Lotaryngii. Jak w poprzednim roku tak i teraz drzewka sprowadzono z Alzacy. Przygotowano na tę uroczystość kilka antynieemieckich demonstracji.

— Znane są już po części rezultaty poboru nowych podatków. Tytuł, którego cenę znacznie podwyższono, przyniesie w tym roku dochód większy o 20 milionów od dochodu z poprzedniego roku t. j. razem 290 milionów. Cukier przyniesie skarbowi państwa 94 milionów a podatek od napojów razem 334 milionów t. j. 16—17 milionów mniej od kwoty przeznaczanej na tę pozycję w budżecie. Podatek od papieru prelinimowany w kwocie 10 milionów przyniesie także mniejszy dochód.

— W Paryżu opowiadano w ostatnich dniach następujące zdarzenie: Książę Audifret-Pasquier jechał w ubiegłym tygodniu w jednym coupé wersalskiego pociągu z trzema innymi naczelnikami prawnego centrum. Piąty towarzysz podróży stał u okna wagonu. Deputowani zgromadzenia narodowego rozprawiali żywo o zagranicznej polityce a mianowicie o Włochach, a książę Audifret-Pasquier streścił swoje zdanie w ten sposób, że w ciągu dwóch lat wojna Francji z Włochami stanie się nieuniknioną. Inni deputowani zgadzali się na to zdanie. Piątym podróżnym, mimowolnym świadkiem tej sceny był — włoski poseł. Z początku nazywano to opowiadanie bajką, ale korespondent *Köln. Zig.* zaręcza za jej prawdziwość.

— *Francis* donosi o usiłowaniach podjętych w celu nakłonienia Wirtembergii do sprzeciwienia się wspólnie z Bawaryą przyznania parlamentowi niemieckiemu ustawodawstwa cywilnego. Oba te państwa miały się skłaniać do wspólnego kroku, ale król Saski nie chciał się do nich przyłączyć. Dziennikarstwo francuskie ludzi się zatem ciągle nadzieje, że pomiędzy państwami niemieckimi zgoda może być łatwo rozbita. Powyższa bajeczka miała utwierdzić publiczność francuską w tej nadziei.

Anglia. Z teatru wojny na złotem wybrzeżu Afryki sięgają wiadomości po dzień 27. Listopada. Podług tychże kroki nieprzyjacielskie przeciw Aszantom prawie ustały ze strony Anglików, pierwsi bowiem odbywają bez przerwy swój odwrot ku rzece Prah. Tu i ówdzie tylko zetkną się przednie straż i dawszy kilka salw, rozchodzą się. Dopiero nad wspomnianą rzeką prawdopodobnie przyjdzie do starcia, tam bowiem gromadzą się Aszanci i zacięcie chcą stawić czoło. Czas mają walczące strony ciągle słotny.

— Wyniesienie do godności para wiceadmirała E. Grannvillla Howarda, brata i spadkobiercy E. Carlisle jest faktem dokonany. Otrzymał on przytem tytuł barona Lamerton. Oprócz niego mianowani zostali parami lord Moncrieff, dotychczasowy „lord Justice-Clerk“ Szkocji, oraz sir John Duke Coleridge od niedawna prezydent trybunału prawa pospolitego, jako baron Coleridge of Ottery St. Mary. Otrzymał nadto godność para były generał dyrektor poczty Monsell, z tytułem barona Emly, Irlandczyk.

— *Czasopismo Catholic Directory* ogłasza data o stanie katolicyzmu w Anglii i Szkocji. W r. 1872. liczono tam duchownych katolickich 1862, w roku 1873. już 1893, w tej liczbie 511 zakonników a 1382 świeckich księży, w 20. biskupstwach. Kościołów i kaplic katolickich liczy Anglia 1500, z których 1253 publicznych a 274 prywatnych; klasztorów 86 męzkich, 268 żeńskich; kolegiów katolickich 21, szkół 522. Pomimo tych poważnych cyfr, ani jeden katolik z Anglii i Szkocji nie zasiada w parlamencie; Izba gmin liczy 37 członków katolików, ale wszyscy oni reprezentują Irlandyę. W całym trójjednym królestwie jest 33 katolickich parów, w radzie stanu zasiada 6 katolików.

— Berliński korespondent jednego z dzienników angielskich utrzymuje, że poruczenie hrabiemu Chaudordy wysokiej posady dyplomatycznej zrobiło w stolicy cesarstwa niemieckiego niekorzystne wrażenie. Za rządów Gambetty hr. Chaudordy był ministrem spraw zagranicznych i wtedy pisał noty dyplomatyczne wykazujące nadużycia niemieckich żołnierzy w sposób bardzo nieprzychylny dla Niemiec.

Włochy. Zaledwie rozdano w Izbie projekt ustawy Viglianiego, wedle którego ślub kościelny wówczas dopiero ma być dozwolony, skoro już nastąpił cywilny, a już publiczność i prasa żądają usilnie, aby nad nim niezwłocznie rozpoczął obrady. Wymagają tego jeszcze więcej cyfry, przemawiające tu w sposób przerażający. I tak okazuje się z najnowszych dat statystycznych, że liczba ślubów kościelnych, zawartych od czasu zaprowadzenia obowiązku cywilnego małżeństwa, a więc od r. 1865, bez uwzględnienia formy cywilnej, wynosi najmniej jak 120.421. Wedle prawa są wszystkie te małżeństwa nieważne, co może niewymowne nieszczęścia sprowadzić na mnóstwo niewinnych ludzi. W Rzymie i prowincji rzymskiej jest takich nieważnych małżeństw od 1. listopada 1870 już 7,961, w Neapolu i okolicy 14,943, w Bolonii i otoczeniu nawet 18,598. Wspomniany powyżej projekt zabrania księżom pod karą pieniężną lub utratą wolności udzielać kościelnego błogosławieństwa małżeństwom, bez cywilnego układu. Ciąc owym 120,000 nieważnych małżeństw dać niejako amnestya, wyznacza ostatni paragraf czteromiesięczny termin, w przeciągu którego można je wpisać w registr stanu cywilnego.

Rossya. Prywatny telegram jednego z dzienników wiedeńskich doniósł, że ks. Gorczaków podał się o dymisyje. Obecnie wiadomość ta została kategorycznie zaprzeczona. Książę Gorczaków mimo sędziwego wieku jest zdrow zupełnie i jak sam powiedział w Wiedniu „jest tem zdrowszy im mniej ma wolnego czasu“.

— W drugiej połowie b. m. rossyjska Rada państwa zajmowała się obradami nad powszechną służbą wojskową, ustawą znoszącą postanowienia o lichwie i ustawą o obowiązku osobistej rekojmii. Obie ostatnie ustawy odesłano do właściwych departamentów, które obradować mają najpierw z osobna a potem razem. Dopiero po tych podwójnych obradach wrócić obie ustawy na plenarne posiedzenie Rady państwa. Dalszą pracą rządu i Rady państwa będzie reforma podatku. Podatek główny obowiązujący głównie włościan zastąpiony zostanie ogólnym podatkiem, który opłacać będą obywatele, szlachta, urzędnicy, przemysłowcy, kucpy — jednym słowem ogół obywateli państwa. Ciężary kwaterunkowe mają być także przeniesione na ogół opodatkowanych obywateli.

Hiszpania. Z La Palma donosi telegram pod d. 22. b. m.: Rokozanie kartageńscy odrzucili przesłane im ultimatum, żądające bezwarunkowego poddania się, poczem ogień z obu stron ożywił się na nowo. Wzmocnione wojska republikańskie posuwają się ku twierdzy. Flotyła hiszpańska zarzuciła kotwicę pod Alicante. Podług innego telegramu, wojska obłąkane d. 20. b. m. zajęły cmentarz anglikański, położony o 800 metrów od twierdzy, odpartszy przytem kilka wycieczek rokoszan.

— Zdaje się, że operacje wojenne w Hiszpanii na czas świąt zawieszono zostały przez obie strony walczące. Po dniu 22. b. m. zaszyły tylko drobne starcia band karlistowskich z wojskiem republikańskim. Pod Kartageną nic się nie wydarzyło ciekawszego.

— Ohok wojny domowej trapi Hiszpanię także jeszcze brygantyzm, zwłaszcza w okolicach górskich. Przed kilku dniami zbójcy opadli pociąg pospieszny w drodze z Badajoz do Madrytu pod Puerto Plano, zmusiwszy przedtem strażników kolejowych do wyjścia w kilku miejscach szyn. Podróżnym dali pokój, zabrali tylko kasę tygodniową stacyi kolejowych, dostawianą do

głównego zarządu. Podobne wypadki zdarzają się na drodze żelaznej wiodącej przez Sierra Morena dość często, najlubiejszym zaś celem takich wypraw rozbójniczych jest przesynek w wspomnianych górach pod Despenaperros, przy kolei andaluzyjskiej.

Ameryka. Telegram nowojorski doniósł, że prezydent St. Domingo kazał władzom amerykańskim opuścić wyspę. Wiadomość ta od razu wydać się mogła bardzo nieprawdopodobną; jakoż pokazuje się, że rzecz się ma wcale inaczej. Departament marynarki Stanów Zjednoczonych sam nakazał był statkom Unii amerykańskiej, ażeby opuściły wody St. Domingo. Zdaje się więc, że ulubiony od dawna plan prezydenta Granta, ażeby Stany Zjednoczone objęły protektorat nad wyspą, który to plan jednak nie miał za sobą opinii publicznej, teraz ostatecznie został zaniechany. Jeszcze dnia 2. b. m. w mesażu swym do kongresu Unii prezydent wspominał o prośbie nadesłanej przez rząd republiki St. Domingo, aby Stany Zjednoczone objęły protektorat nad nią. Poleczał wtedy prezydent kongresowi rozważenie tej prośby i powzięcie stosownej uchwały. Świeżo wydany rozkaz departamentu marynarki świadczy więc jasno, że prezydent odstąpił już od swoich zamiarów co do wyspy. Powodem do pogłoski, o której doniósł telegram nowojorski, była okoliczność, że w pierwszej chwili nie zrozumiano w Nowym Jorku depezy z St. Domingo, która donosiła, że prezydent Baez wygnany został z kraju. Wiadomość tę potwierdza właśnie poczta zachodnio-indyjska, donosi bowiem: „Do St. Thomas telegrafowało z Portorico, że Puerto Plata podniósł rokosz przeciw prezydentowi Baez.“ Ten ostatni jak się zdaje, oburzył na siebie ludność wyspy podjęciem rokowań z rządem Stanów Zjednoczonych względem odstąpienia mu zatoki Samang i ustanowienia protektoratu amerykańskiego nad rzeczpospolitą wyspą, a do których to rokowań popchnęły go tylko względy i interes osobisty.

KRONIKA.

— **Paweł Łukasiewicz** rachmistrz-podporucznik mianowany został rachmistrzem porucznikiem przy komendzie żandarmerji Nr. 5.

— **Norbert Herzman**ski w Bolechowie mianowany został podporucznikiem przy piechocie nieczynnej milicji krajowej.

— **Konstantyn Stefanowicz** w Czerniowcach mianowany został podporucznikiem przy piechocie nieczynnej milicji krajowej.

— **Artur Juliusz Wienkowsk** w Lwowie mianowany został podporucznikiem przy kawalerji nieczynnej milicji krajowej.

— **Seminarya prawnicze** zaprowadzone zostały jak wiadomo od 1. grudnia b. r. przy wszystkich prawnych wydziałach uniwersyteckich z wyjątkiem uniwersytetu w Innsbrucku W galicyjskich uniwersytetach ułożono następujące programy: A. Uniwersytet lwowski: prof. dr. Buhl: *Lex salica* (interpretacja), prof. dr. Żródlowski: Objaśnienie wybranych ustępów z instytucji Gajusa, prof. dr. Biliński: Lektura i objaśnienie wydanych w r. 1873 pism t. z. socjalistów z katedry, dr. Pilat: Austriackie prawo gmine z uwzględnieniem ustaw w związku zostających. B. Uniwersytet krakowski: prof. dr. Fierich: Ćwiczenia w austriackiej proced. rze cywilnej, prof. dr. Dunajewski: Repetitorium i desputatorium o zasadniczych pojęciach ekonomii społecznej, prof. dr. Bojarski: Ćwiczenia z prawa karnego, prof. dr. Kasperek: Ćwiczenia z konstytucyjnego prawa państwowego z uwzględnieniem stosunków austriacko węgierskich.

× **Niewyraźne podpisy** bywają bardzo często powodem nieporozumień i kłopotów, tem mniej zaś uchodzą tam, gdzie idzie o ważne dokumenta publicznej wagi. Z tego względu bardzo dobry miał pomysł pruski minister sprawiedliwości, wydając pod dniem 17. b. m. okólnik do wszystkich podwładnych sobie urzędników sądowych, aby podpisywali się na pismach urzędowej natury wyraźnie i czytelnie.

× **Zatwierdzenie szlachectwa.** W trzecim kwartale b. r. zapisano w registraturze szlacheckiej cesar. królew. ministerstwa stanu 44 dyplomów. Między wpisanymi w rejestr szlachty spotykamy właściciela dóbr Jakóba Bykowskiego, któremu zatwierdzono staropolskie szlachectwo herbu *Gryf* z przydomkiem *Jaza*, i Antoniego Piotrowskiego, z przydomkiem *Trajan*.

× **Wigilja Bożego Narodzenia** była tak samo burzliwą w Wiedniu jak u nas. Jak donoszą dzienniki wiedeńskie, wicher z śniegiem i gradem srożył się przez całą noc po ulicach stolicy.

„**Prawnik**“ tygodnik poświęcony prawu i administracji rozpoczyna z początkiem stycznia piąty rok istnienia swojego. Z uwagi, że urzeczywistnieniu programu, jaki przy założeniu pisma tego był nakreślonym przedwzrostkiem stała na przeszłość szczytowość miejsca, wzmocniona obecnie redakcja postanowiła rozszerzyć rozmiar pisma, które odtąd wychodzić

Gittel Jungermana tutejszemu sądowi z miejscy pobytu nieznajomego, aby w przeciągu trzech miesięcy od ostatniego umieszczenia w Gazecie urzędowej lwowskiej o swoim życiu i miejscu pobytu albo postanowionemu dla niego kuratorowi Izakowi Turteltaub z Doliny, lub też tutejszemu c. k. sądowi doniósł, a to tem pewniej, ile że w razie przeciwnym za zmarłego uznany zostanie.
Dolina 8. Grudnia 1873.

(3748 2-3) **Obwieszczenie.**

L. 2379. C. k. sąd powiatowy w Kolbuszowie wiadomo czyni, iż w drodze dalszej egzekucji prawomocnego wyroku z dnia 8. Czerwca 1872 do l. 650 i rezolucji z dnia 5. Sierpnia 1872 do l. 2516, celem wydobycia przyznanej Marcelem Januszewskiemu resztującej ilości 85 zł. w a. z pn. przymusowa publiczna sprzedaż połowy gruntu około 8 1/2 morgów pod nr. 5 w Zapolu Mateusza Ragana własnego, ciała tabularnego nie stanowiącego, w trzech terminach t. j. na dniu 23. Stycznia 1874, na dniu 3. Marca 1874 i na 10. Kwietnia 1874 w kancelaryi sądowej przedsięwzięta zostanie.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa w ilości 400 zł. a. w. — Wadyum wynosi 40 zł. a. w.

Pomieniony grunt sprzedany będzie na 2. terminach tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, a na 3. terminie także niżej ceny szacunkowej.

Resztę warunków licytacyjnych wolno w tut. sąd. registraturze przejrzeć.

Z c. k. sądu powiatowego.

Kolbuszowa, dnia 7. Października 1873.

(3747 2-3) **Obwieszczenie**

L. 2284. C. k. sąd powiatowy w Kolbuszowie wiadomo czyni, iż w drodze dalszej egzekucji ugody sądowej z dnia 27. Sierpnia 1866 l. 1652 celem wydobycia przyznanej Wojciechowi Gumińskiemu uniwersalnemu spadkobiercy Łukasza Gumińskiego resztującej ilości 90 zł. z pn. przymusowa publiczna sprzedaż realności pod nr. 170 w Kolbuszowie położonej, składającej się z domu z dziedzińcem i 40 żagunów pola do masy Michała Koczonia należącej, przez kuratora Józefa Stęporę zastępowanej w 3. terminach t. j. na dniu 27. Stycznia 1874, na dniu 24. Lutego 1874 i na dniu 17. Kwietnia 1874, każdą razą o 10. godzinie zrana w gmachu sądowym odbędzie się pod następu-

jącami warunkami. Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa w ilości 630 zł. i realność ta przy pierwszych terminach tylko za cenę szacunkową lub wyżej takowej, a na 3. terminie i niżej ceny szacunkowej sprzedana będzie.

Chęć kupienia mający, złoży jako wadyum 63 zł. w gotówce; resztę warunków licytacyjnych, akta zajęcia i oszacowania w tut. sądowej registraturze przejrzeć można.

Z c. k. sądu powiatowego.

Kolbuszowa, d. 2. Października 1873.

(3740 2-3) **Obwieszczenie.**

L. 2295. C. k. sąd powiatowy w Wieliczce podaje do publicznej wiadomości, że celem wydobycia kwoty 260 zł. z procentami po 60% z kosztami już przyznanymi 2 zł. 50 ct., 6 zł., 2 zł. 50 ct., 7 zł. 72 ct. w. a., oraz obecnie się przyznającymi Pinkasowi Jozefstali z Klasny przyznanymi, odbędzie się egzekucyjna sprzedaż realności pod nr. 7/128 w Strumianach położonej, małżonków Jędrzeja i Anny Szydłaków własnej protokołem z dnia 23. Sierpnia 1872 l. 2338 opisaną a protokołem z dnia 4. Kwietnia 1873 l. 919 oszacowaną, w tutejszym sądzie w dniach 22. Stycznia 1874, 23. Lutego 1874, 23. Marca 1874 i 24. Kwietnia 1874, każdą razą o godzinie 10. zrana.

Cenę wywołania stanowi suma szacunkowa 2400 zł. w. a. i każdy chęć kupienia mający obowiązany będzie przed rozpoczęciem licytacji wadyum w kwocie 240 zł. w. a. do rąk komisji licytacyjnej złożyć. Resztę warunków licytacyjnych oraz protokoła opisaną i oszacowaną sprzedaż mającej realności, można w tutejszej sądowej Registraturze w zwyczajnych godzinach urzędowych przejrzeć lub w odpisie podnieść.

Co do samych warunków licytacyjnych dodaje się jednak, iż egzekucję prowadzący również do złożenia wadyum jest obowiązany, oraz iż w ślad tutejszo sądowej rezolucji z dnia 30. Maja 1873 l. 1423 oddanie dwóch morgów gruntu do powyższej realności należących, a przez Szymona Kalisza nabytych aż do rozstrzygnięcia sporu przez tegoż Szymona Kalisza przeciw Pinkasowi Jozefstali o wyłączenie tych dwóch morgów gruntu wytoczonego wstrzymanem zostanie.

C. k. sąd powiatowy.

Wieliczka 18. Września 1873.

(3743 2-3) **Obwieszczenie licytacyi.**

Nro. 7904. C. k. galicyjska Dyrekcja lasów i domen w Bolechowie daje do powszechnej wiadomości, iż rządowe w państwie Kuty znajdujące się niżej pomienione tartaki na czas od 1. stycznia 1874. po koniec grudnia 1878. wydzierżawia, mianowicie:

Nazwa miejscowości w której skarbowy tartak się znajduje	Jako roczny czynsz dzierżawny za tartak budynki mieszkalne i w ogóle wszystkie przyrządy i wodne budowle wyznaczono kwotę	Roczny pobór drzewa zdolnego na kłocy w stopach kubicznych z uwzględnieniem przeciętnej działalności tartaku	Cena jednej stopy kubicznej drzewa kłocowego dla wyrobu materiału tartelnego przedsiębiorcy oddać się mającej	Złożyć się mające poręczne w gotówce lub w papierach wartościowych
	złr.	stopy kubicz.	centy	złr.
Szeszory dwupłowy	400	35.000	7,5	300
Kuty "	1200	120.000	3	600
Hryniawa trzypłowy	800	110.000	3	400
Jawornik czteropłowy wraz z piłą cyrkularną	1300	160.000	3	650

Powyzsza licytacja na pomienione tartaki odbędzie się dnia 14. stycznia 1874 o godzinie 10. przed południem w c. k. galicyjskiej Dyrekcji lasów i domen w Bolechowie, w drodze ofert którym powyż pomienione poręczne dołączyć należy. W tych ofertach należy prócz nazwy tartaku ofiarowaną cenę za kupno drzewa według odsetek powyższych cen jednej stopy kubicznej niemniej cenę dzierżawną za użycie tartaku i należących do tegoż budynków nietylko w cyfrach ale i słownie dokładnie wypisać, nie czyniąc przy tem oświadczeniu żadnych zastrzeżeń, — li uwagę że nadawca wszystkich w protokole licytacyjnym ustalone warunki bez zastrzeżeń przyjmuje.

Pomienione oferty przyjmuje Prezydum c. k. kraj. Dyrekcji lasów i domen w Bolechowie do 6. godziny wieczór dnia 13. stycznia 1874.

O bliższych warunkach tej licytacji można się dowiedzieć w godzinach urzędowych w tutejszej Dyrekcji lub w kancelaryi c. k. zarządu kasowego w Kutach.

Z c. k. galicyjskiej Dyrekcji lasów i domen

Bolechów dnia 7. Grudnia 1873.

(3838 2-3)

C. k. uprzyw. kolej

galic. Karola Ludwika.

Obwieszczenie.

Ze względu na nadzwyczaj wielki napływ towarów, podwyższa się z dniem dzisiejszym aż do dalszego postanowienia czas dostawy, który w §. 12 B. regulaminu ruchu dla wszystkich kolei królestw i krajów w radzie państwa zastąpionych, ustanowiony jest na podwójny wymiar.

Co się niniejszem do publicznej wiadomości z tym dodatkiem podaje, że termin dostawy dla towarów pospiesznych niezmienny pozostaje.

Lwów, 21. Grudnia 1873.

Dyrekcja ruchu.

(3722 3 3) **Edykt.**

Nr. 67851. C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie uwiadamia z miejsca pobytu niewiadomego Stefana Stojewskiego, iż w skutek wniesionego przeciw niemu przez bank anglo-austryacki podania do l. 67851/1873. wydany równocześnie nakaz zapłaty sumy 2000 złr. w. a., ustanowionemu kuratorowi p. adwokatowi Dr. Edwardowi Hofmanowi doręczonym został.

Z c. k. Sądu krajowego jako handlowego.

Lwów dnia 28. Listopada 1873.

(3745 2-3) **Obwieszczenie**

L. 6060. C. k. sąd powiatowy w Dolinie podaje do powszechnej wiadomości iż odbędzie się w Turzy wielkiej na dniu 23. Grudnia 1873, dnia 15. Stycznia i 3. Lutego 1874 o godzinie 10. przed południem przymusowa sprzedaż stajni wraz z materiałem budulcowym do Abrahama Reinharca masy spadkowej należącej, w Turzy wielkiej obok wyższej karczmy kameralnej i drogi do Balicz wiodącej położonej, na rzecz Mikołaja Konika w celu ściągnięcia należności 90 zł. w. a. z pn. z tem, że w mowie będąca stajnia wraz z materiałem budulcowym na pierwszych dwóch terminach tylko wyżej

lub za cenę szacunkową w ilości 314 zł. 20 ct., na 3. zaś terminie także niżej szacunkowej wartości sprzedana będzie.

Warunki licytacyjne i akt oszacowania mogą być w tutejszej registraturze sądowej przejrzane.

O czem się chęć kupienia mających zawiadamia.

Dolina, 29. Października 1873.

Doniesienia prywatne.

(3849 3-3) **Ogłoszenie.**

Nr. 752. Celem wydzierżawienia dochodów z opłat targowych i placowych miasteczka Przemyślana w drodze licytacji publicznej, wyznacza się termin na dzień 30. grudnia 1873 o godzinie 9tej przed południem na który to termin zaprasza się chęć wydzierżawienia mających do jawienia się w Przemyślanach w urzędzie gminnym z tem iż warunki dotyczące w kancelaryi urzędu gminnego w biurze naczelnika gminy przejrzane być mogą.

Cena wywołania 1200 złr. w. a.

Od Zwierzchności gminnej.

Przemyślany d. 15. grudnia 1873.

C. k. uprz. gal. akcyjny Bank hipoteczny
wydaje we **Lwowie** i przez **Filie w Krakowie,**
Czerniowcach i Tarnopolu
od dnia 1. lutego 1873

ASYGNATY KASOWE

5	procentowe za	8	dni po wypowiedzeniu
5 1/2	"	14	" " "
6	"	30	" " "
6 1/2	"	60	" " "
7	"	90	" " "

Wszystkie Asygnaty kasowe przed 1go lutego 1873 w obieg puszczone, oprocentowane będą

od dnia 1. lutego 1873

o 1/2 proc. wyżej z zachowaniem dotychczasowych terminów wypowiedzenia

Lwów 20. stycznia 1873.

(224 47-?)

Dyrekcja.

LOSY MIASTA KRAKOWA

Główne Wygrane złr. w. a. 40.000, 35.000, 20.000, 15000 i t. d.

Najniższa wygrana zł. 30

najbliższe ciągnięcie 2. Stycznia 1874 z główną wygraną zł. 40,000

sprzedają

we Lwowie: C. k. uprzywil. galicyjski akcyjny Bank hipoteczny i filie jego w **Krakowie, Czerniowcach, Tarnopolu i Samborze**
" " Galicyjski Bank krajowy i Filia jego w **Brodach**

w Wiedniu: Bank- und Wechselgeschäft der Nieder-Oesterreichischen Escompte-Gesellschaft.

(3660 9-10)

C. k. uprzyw. kolej

galic. Karola Ludwika.

Obwieszczenie.

Z dniem 1. Stycznia 1874 aż do dalszego postanowienia zmniejsza się cenę frachtu, która w taryfie przewozowej do linii łączącej BRODY z RADZIWIŁOWEM dla klasy normalnej od cetnara cłowego na 4.5 kopijek postawioną była, na 2.7 kopijek od cetn. cłowego.

Lwów w Grudniu 1873.

Dyrekcja ruchu.

(3814 3-8)